

Dokument ze zasedání

B9-0148/2024

26.2.2024

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o kritické situaci na Kubě
(2024/2584(RSP))

Javier Nart, Petras Auštrevičius, José Ramón Bauzá Díaz, Jordi Cañas, Fabio Massimo Castaldo, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Karin Karlsbro, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
za skupinu Renew

**Usnesení Evropského parlamentu o kritické situaci na Kubě
(2024/2584(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Kubě, zejména na své usnesení ze dne 12. července 2023 o stavu Dohody o politickém dialogu a spolupráci mezi EU a Kubou s ohledem na nedávnou návštěvu vysokého představitele na Kubě¹,
 - s ohledem na Dohodu o politickém dialogu a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Kubánskou republikou na straně druhé², podepsanou v prosinci 2016 a prozatímne uplatňovanou od 1. listopadu 2017,
 - s ohledem na článek 5 kubánské ústavy,
 - s ohledem na definici „organizace občanské společnosti“ v Úředním věstníku Evropské unie,
 - s ohledem na dokument ARES (2021) 2474104 zástupce výkonného ředitele Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) pro Severní a Jižní Ameriku,
 - s ohledem na zprávy organizací pro lidská práva, jako je Human Rights Watch, Nadace pro lidská práva a Obránci vězňů, na kapitulu IV.B o Kubě ve výročních zprávách Meziamerické komise pro lidská práva za roky 2020, 2021 a 2022, na sdělení zvláštního zpravodaje OSN pro soudobé formy otroctví, jejich příčiny a následky a zvláštního zpravodaje OSN pro obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi ze dne 6. listopadu 2019 vysokému komisaři OSN pro lidská práva, o kubánských zdravotnických brigádách, na sdělení zvláštního zpravodaje OSN pro soudobé formy otroctví, jejich příčiny a následky ze dne 2. listopadu 2023 vysokému komisaři OSN pro lidská práva o kubánských zdravotnických brigádách a na závěry všeobecného pravidelného přezkumu týkající se ho Kubu, který provedla Rada OSN pro lidská práva v roce 2018, pokud jde o kubánské zdravotnické brigády,
 - s ohledem na sdělení zvláštního zpravodaje OSN pro svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení, pracovní skupiny OSN pro svévolné zadržování, zvláštního zpravodaje OSN pro podporu a ochranu práva na svobodu přesvědčení a projevu, zvláštního zpravodaje OSN pro právo na svobodu pokojného shromažďování a sdružování a zvláštního zpravodaje OSN pro otázky menšin ze dne 16. listopadu 2023, které bylo adresováno Kubě,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Parlament dne 5. července 2017 vyslovil souhlas s dohodou o politickém dialogu a spolupráci, ale spojil jej s jasnými podmínkami souvisejícími se zlepšením lidských práv a demokracie na Kubě, včetně doložky o pozastavení dohody

¹ Přijaté texty, P9_TA(2023)0280.

² Úř. věst. L 337I, 13.12.2016, s. 3.

v případě porušení ustanovení o lidských právech; vzhledem k tomu, že v doprovodném usnesení se kubánské orgány vybízí, aby umožnily delegacím Evropského parlamentu vstup do země a přístup k jejich partnerům;

- B. vzhledem k tomu, že několik článků dohody o politickém dialogu a spolupráci mezi EU a Kubou, konkrétně články 1, 2 a 3, stanoví jasné zásady rovnosti, vzájemnosti, vzájemného respektu, posílení kontaktů, dialogu a spolupráce mezi oběma společnostmi;
- C. vzhledem k tomu, že počet politických vězňů a vězňů svědomí na Kubě dramaticky vzrostl a k 31. lednu 2024 dosáhl 1 066 osob, včetně 33 osob, které byly v době svého zadržení nezletilé, a je nyní více než osmkrát vyšší než v roce 2018; vzhledem k tomu, že organizace na ochranu lidských práv rovněž zdokumentovaly více než 11 000 případů „prekriminálního“ odsouzení osob, které nespáchaly žádný trestný čin ani se o něj nepokusily, přičemž toto číslo uvedl předseda Výboru OSN proti mučení v dubnu 2022 během 73. zasedání výboru v závěrečných slovních připomínkách ke třetí pravidelné zprávě výboru o Kubě; vzhledem k tomu, že v posledních desetiletích článek 72 kubánského občanského zákoníku umožnil v průměru 3 850 nových „prekriminálních“ zadržení ročně; vzhledem k tomu, že čl. 434 odst. 1 a čl. 189 odst. 3 nového kubánského trestního zákoníku navazují na „prekriminální“ opatření obsažená v občanském zákoníku;
- D. vzhledem k tomu, že dne 16. listopadu 2023 zaslalo pět držitelů mandátu zvláštních postupů Rady OSN pro lidská práva, včetně čtyř zvláštních zpravodajů, Kubě sdělení, v němž popsali a odsoudili systematické pronásledování, věznění a mučení muslimských imámů, jorubských kněží ifá (kněží afrokubánského náboženství), evangelických pastorů a katolických kněží na Kubě;
- E. vzhledem k tomu, že Institut pro výzkum politiky v oblasti trestné činnosti a spravedlnosti v lednu 2024 aktualizoval zprávu o věznicích ve světě a uvedl, že počet vězňů na ostrově vzrostl z 57 000 na 90 000, což znamená, že na Kubě připadá 794 vězňů na 100 000 obyvatel, což je druhá nejvyšší hodnota na světě; vzhledem k tomu, že kubánská vláda i nadále svévolně zadržuje kritiky, nezávislé aktivisty, politické oponenty a další osoby, aby je obtěžovala a zastráovala; vzhledem k tomu, že v roce 2022 bylo svévolně zadrženo 5 499 osob;
- F. vzhledem k tomu, že organizace na ochranu lidských práv nadále dokumentují pokračující potlačování práva na svobodu projevu, pokojné shromažďování a sdružování v zemi a umlčování nesouhlasných hlasů a útoky kubánských orgánů na obránce lidských práv; vzhledem k tomu, že dohoda o politickém dialogu a spolupráci nesplnila svůj hlavní cíl, kterým je zlepšení základních svobod na Kubě;
- G. vzhledem k tomu, že situace v oblasti lidských práv na Kubě je velmi znepokojivá, zejména pokud jde o zranitelné skupiny obyvatel, jako jsou ženy, etnické menšiny a komunita LGBTIQ+; vzhledem k tomu, že nevládní organizace a nezávislá pozorovatelská střediska hlásí nárůst počtu vražd žen na Kubě, přičemž v roce 2023 se počet vražd žen zvýšil na 89 a v roce 2024 bylo zatím nahlášeno osm nových případů; vzhledem k tomu, že režim přesto nezavedl systém evidence vražd žen na Kubě s využitím aktuálních veřejných údajů a že dosud nebyl přijat komplexní zákon proti

genderově podmíněnému násilí, který by zaručoval zapojení zástupců občanské společnosti;

- H. vzhledem k tomu, že každý politický dialog musí zahrnovat přímou a intenzivní účast zástupců nezávislé občanské společnosti a všech opozičních politických subjektů, a to bez jakýchkoli omezení, jak je zdůrazněno v článku 36 dohody o politickém dialogu a spolupráci; vzhledem k tomu, že vyloučení nezávislých organizací občanské společnosti z přístupu k fondům spolupráce a/nebo z účasti na dohodě a naopak umožnění účasti a přístupu k fondům spolupráce výhradně podnikům, v nichž má účast stát, a tedy je kontroluje, jak tomu bylo od podpisu dohody, by mělo být okamžitě napraveno;
- I. vzhledem k tomu, že dne 2. ledna 2024 OSN zveřejnila dopis zaslaný kubánskému režimu, v němž jej obviňuje z nucené práce, která je jednou z forem moderního otroctví, na něž upozorňují zvláštní zpravodaj OSN pro obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi a zvláštní zpravodaj OSN pro soudobé formy otroctví, jejich příčiny a následky; vzhledem k tomu, že několik mezinárodních organizací odsoudilo skutečnost, že kubánští civilní pracovníci sloužící v zahraničí, včetně lékařů, učitelů, námořníků, inženýrů, umělců nebo sportovců, jsou vystaveni obchodování s lidmi na základě zákonů a předpisů, které jsou ze své podstaty nátlakové a zasahují velmi explicitně do základních svobod, včetně článku 176 trestního zákoníku, rezoluce ministerstva zahraničního obchodu a investic (Mincex) 368 z roku 2020, zákona o migraci a vyhlášky 306 z roku 2012;
- J. vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN pro soudobé formy otroctví, jejich příčiny a následky ve svém sdělení ze dne 2. listopadu 2023 poukázal na to, že Kuba, Španělsko, Itálie, Katar a společnost MSC Cruises umožňují zotročování kubánských pracovníků vyslaných na služební cestu do zahraničí a/nebo v této věci spolupracují;
- K. vzhledem k tomu, že režim, který byl na Kubě postupně nastolen, vylučuje jakékoli vyhlídky na demokratickou změnu, neboť článek 5 kubánské ústavy stanoví, že „jediná, martíovská, fidelistická a marxisticko-leninská Komunistická strana Kuby“ je hlavní politickou silou a vládcem společnosti a státu, a že v článcích 4 a 229 je současný politický systém označen za nezvratný;
- L. vzhledem k tomu, že kubánské orgány navzdory dlouholetému naléhání na nutnost návštěvy ostrova systematicky odmítají povolit vstup na Kubu oficiálním výborům, delegacím a některým politickým skupinám z Evropského parlamentu, mezinárodním organizacím pro lidská práva a dalším nezávislým pozorovatelům situace v oblasti lidských práv, včetně zvláštních zpravodajů OSN;
- M. vzhledem k tomu, že dne 20. září 2023 obdržel Evropský parlament pozvání k návštěvě země od kubánského velvyslance v Belgii a EU; vzhledem k tomu, že dne 19. prosince 2023, krátce po sestavení ad hoc delegace Evropského parlamentu, informoval místopředseda kubánského parlamentu velvyslance EU na Kubě o tom, že země zamítla přijetí delegace s odůvodněním, že „si nepřejí přijmout návštěvu poslanců Evropského parlamentu, kteří pracují proti zájmům Kuby a jednají zcela v souladu se Spojenými státy“; vzhledem k tomu, že Evropský parlament by měl vůči kubánským oficiálním delegacím uplatňovat politiku reciprocity; vzhledem k tomu, že velvyslanec Kubánské

republiky v dopise ze dne 25. ledna 2024 adresovaném předsedkyni Evropského parlamentu označil předsedu ad hoc delegace Evropského parlamentu na Kubě a další dva členy za osoby, které „udržují vazby a podporují občany a organizace uvedené na vnitrostátním seznamu osob a subjektů (...) na základě teroristických činů“;

- N. vzhledem k tomu, že Parlament třikrát udělil Sacharovovu cenu za svobodu myšlení kubánským aktivistům: Oswaldovi Payá v roce 2002, Dámám v bílém v roce 2005 a Guillermovi Fariñasovi v roce 2010; vzhledem k tomu, že laureáti Sacharovovy ceny a jejich příbuzní jsou stále pravidelně obtěžováni, zastrašováni a je jim bráněno vycestovat ze země a účastnit se mezinárodních akcí;
1. lituje, že navzdory době, která uplynula od vstupu dohody o politickém dialogu a spolupráci v platnost, se situace v oblasti nedostatku demokracie a svobod na Kubě nezlepšila a že naopak došlo k dalšímu zhoršení situace v oblasti lidských práv na ostrově, což představuje zjevné a systematické porušení základních ustanovení dohody;
 2. zdůrazňuje, že všechny strany jsou povinny plnit závazná ustanovení dohody o politickém dialogu a spolupráci a dodržovat zásadu univerzality lidských práv;
 3. co nejdůrazněji odsuzuje systematické porušování lidských práv, kterého se kubánský režim dopouští mimo jiné vůči demonstrantům, politickým disidentům, náboženským představitelům, aktivistům za lidská práva a nezávislým umělcům; vyzývá kubánské úřady, aby represivní politiku okamžitě ukončily;
 4. je znepokojen alarmujícím nárůstem počtu politických vězňů, který se od roku 2018 zvýšil více než osmkrát; vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění osob zadržovaných pouze za to, že uplatňovaly svá lidská práva, včetně práva na svobodu projevu a pokojné shromažďování; dále vyzývá ke zrušení nespravedlivých trestních obvinění a podporuje usnadnění návratu osob ve vyhnanství;
 5. odsuzuje postup kubánské vlády, která vylučuje legitimní organizace občanské společnosti ze seminářů občanské společnosti v rámci spolupráce EU-Kuba; prohlašuje, že je nepřijatelné, aby ESVČ a delegace EU v Havaně souhlasily s vyloučením kubánské demokratické opozice a evropských i kubánských nezávislých a legitimních organizací občanské společnosti z politických dialogů, protože je neschválily kubánské orgány;
 6. vyjadřuje hluboké znepokojení nad existencí kubánských zdravotnických brigád pracujících v podmínkách nucené práce; odsuzuje státem řízenou nucenou práci na Kubě, která je motivována pouze hospodářským ziskem; odsuzuje skutečnost, že 78 % „dobrovolníků“ v mezinárodních misích uvedlo, že byli nasazeni proti své vůli nebo se jich museli účastnit za strukturálních podmínek představujících nátlak;
 7. konstatuje, že v listopadu 2023 se poslanci kubánského parlamentu, včetně tajemníka kubánského národního parlamentu Homera Acosty, setkali v Evropském parlamentu s úctou a vřelým přijetím; prohlašuje, že pokračující vyloučení Evropského parlamentu, který je jedinou evropskou institucí, jíž je odepřen přístup na kubánské území, je nepřijatelné a představuje porušení dohody o politickém dialogu a spolupráci; odmítá rozhodnutí Kuby zamítnout návštěvu ad hoc delegace Evropského parlamentu a naléhavě vyzývá kubánské orgány, aby dodržovaly zásady uvedené v dohodě

o politickém dialogu a spolupráci a umožnily Evropskému parlamentu přístup do země; žádá, aby v souladu s politikou reciprocity byl poslancům kubánského parlamentu a všech kubánských národních delegací v mezičase zakázán přístup do Evropského parlamentu;

8. žádá, aby kubánské orgány v souladu s dohodou o politickém dialogu a spolupráci umožnily delegaci Evropského parlamentu, EU a členských států a nezávislým lidskoprávním organizacím sledovat soudní procesy a navštívit stovky aktivistů a obyčejných Kubánců, kteří jsou stále vězněni za uplatňování svého práva na svobodu projevu a shromažďování;
9. znovu vyzývá Radu, aby uplatnila globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv (Magnitského akt EU) a přijala sankce proti osobám odpovědným za přetrvávající porušování lidských práv na Kubě, počínaje sankcemi proti Miguelu Díazovi-Canelovi jakožto nejvyššímu představiteli ve struktuře velení kubánských bezpečnostních sil a dalším vysoce postaveným úředníkům kubánské vlády;
10. znovu vyzývá EU, aby uplatnila čl. 85 odst. 3 písm. b) dohody o politickém dialogu a spolupráci a požádala o okamžité svolání Smíšeného výboru z důvodu porušování dohody ze strany kubánské vlády, které představuje „zvláště naléhavý případ“, jenž může vést k pozastavení platnosti dohody; zdůrazňuje, že tato porušení zahrnují trvalé a zásadní porušování demokratických zásad a nerespektování základních lidských práv a svobod uvedených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a zdůrazněných v čl. 1 odst. 5 dohody o politickém dialogu a spolupráci; zdůrazňuje, že skutečnost, že se kubánská vláda navzdory opakovaným výzvám Evropského parlamentu těmito prohřešky nezabývá, může vést k pozastavení platnosti dohody;
11. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení vládě a Národnímu shromáždění lidové moci Kuby, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Komisi, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, vysokému komisaři Organizace spojených národů pro lidská práva a vládám členských států Společenství latinskoamerických a karibských států.